5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - N-rul 230

ICGB

Vineri 22 August 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA | STRĂINĂTATE
Lei 4.65 | 3 luni | Lei 10.-
9.15 | 6 luni | 20.-
18.- | Un an | 40.-

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 anul 50
idem pag IV „ 40
Inserții și reclame 2,50 linia
Anunțuri sau informațiuni
tarifate după mărime
dela 20-150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Redacția și Administrația: — București — 11, Brezoianu 11

RAZBOIUL EUROPEAN

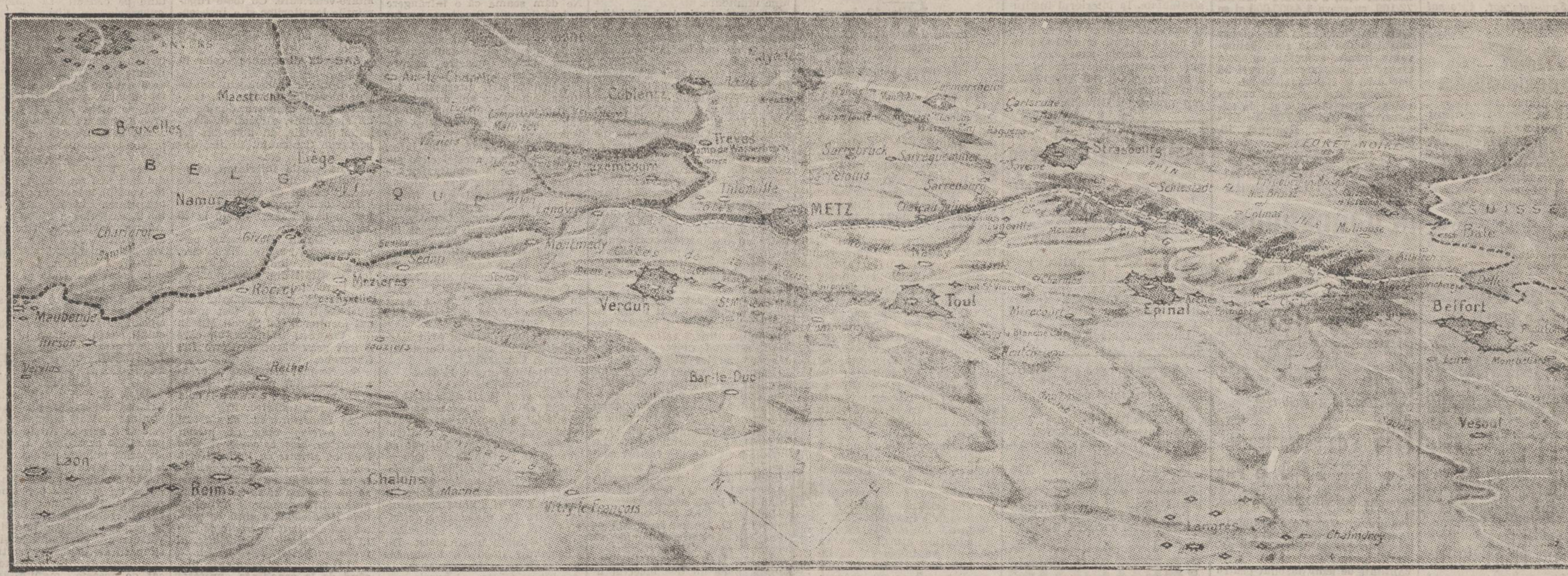

Teatrul războiului franco-germano-belgian

Ce se petrece la frontiera româno-austro-rusă

— Ancheta trimisului nostru special —

* * *

Dorohoi, 19 August.

Eri către seară, la orele 5, s'a răspândit în localitate zvonul că trupele rusești ar fi intrat în Cernăuți, fără a întâmpina din partea trupelor austriace vreo rezistență.

De și mă găseam în absolută imposibilitate de a controla veracitatea acestui zvon — la prefectura locală nefiind nici un raport oficial în această privință — totuși v'am telegrafiat această știre care avea toate aparențele de verosimilitate.

Numeroase automobile și alte vehicule cu personalități oficiale și particulare din oraș, aŭ început a pleca la frontieră.

Un automobil cu d-niĭ judecător Al. Co.oi, preot I. Enescu, G. G. Tomaziu, Jean Gorgos și subsemnatul a părăsit la ora 6 seara orașul, îndreptându-se în goană la Mamornița, punctul nostru de frontieră spre Austria.

Ajunși acolo, găsim pe d. căpitan de jandarmi Gh. Ignat în plină activitate primind rapoarte, dând ordine, etc.

Zvonul ocupăreĭ Cernăuților de către ruși, de și nu ne-a fost dezmințit, totuși nu ne-a putut fi nicĭ confirmat, fapt pe care vi l'am telegrafiat ierĭ seară chiar din Mamornița.

După toate probabilitățile, știrea intrăreĭ rușilor în capitala Bucovineĭ este adevărată și iată de ce:

De două zile comunicația cu Cernăuțul e întreruptă. Autoritățile și arhivele publice, după cum se știe, aŭ fost mutate la Dorna. Populația, în majoritatea eĭ, a deșertat orașul. Puternice trupe rusești aŭ înconjurat de câteva zile orașul ca într'un cerc de fer și căderea Cernăuților nu maĭ era decât chestiune de ore.

D-niĭ Ștefan Popp, primarul comuneĭ Mamornița și Dobias, șeful poliției vămeĭ, cu carĭ am avut lungĭ convorbiri și carĭ aŭ avut gentilețea a-mĭ înlesni transmiterea raportuluĭ meŭ telegrafic către ziar — de și trecuseră de mult orele reglementare — m'aŭ informat că trupele rusești se găseaŭ Lunĭ dimineață, la o depărtare numaĭ de 2 klm. de Cernăuți. După știri pozitive, sosite de peste graniță, austriaciĭ retrăgându-se din calea rușilor, aŭ aruncat în aer cu dinamită un mare pod de fier de peste Prut în apropierea localitățeĭ Horecea. Un alt pod de lemn a fost incendiat de austriacĭ. Aceste măsurĭ, luate de austriacĭ, spre a împiedeca înaintarea rușilor, trădează tocmaĭ teama austriacilor de invaziunea rușilor în Cernăuți.

Probabil însă că trupele rusești aŭ isbutit, în cursul zileĭ de erĭ, să facă pontoane și să înainteze spre Cernăuți.

Am avut curiozitatea preotul Enescu și cu mine să trecem frontiera pe teritoriul austriac, însoțiți de d. Dobias, șeful polițieĭ vămeĭ.

Era orele 9 seara. Vama austriacă din Țarin, în dreptul vămeĭ românești Mamornița, era cufundată în întuneric. Veghea un singur finanț, Schreiber, pe tot întinsul vămeĭ austriace spre România.

Grănicerul austriac ne salută. Pare trist și deprimat. Ne dăm în vorbă cu el și ne spune că de 2 zile autoritățile austriace aŭ retras de la frontieră dinspre România pe toți grănicerii și funcționarii austriacĭ, după ce cu o săpămână înainte aŭ retras și trupele de la graniță. Singur el, Schreiber, a rămas să veghieze la frontieră. Ne maĭ spune că a aflat de lupte sângeroase care se daŭ de ieri dimineață fără întrerupere la localitatea Strajeniț din Bucovina.

Se apropiase miezul nopțiĭ când am părăsit Mamornița.

In drum spre Dorohoĭ ne-am oprit la Herța.

Convorbire cu dezertori austriacĭ refugiați în România

De și era miezul nopțeĭ, populația Herțeĭ, departe de a dormi, veghia și trecerea automobiluluĭ nostru, a scos pe toți în drum.

Când ne-am oprit, am fost înconjurațĭ de toate părțile de curioșĭ carĭ ne asaltaŭ cu întrebărĭ despre cele ce se petrec la frontieră.

Cercetăm unde se găsesc ceĭ 48 soldațĭ austriacĭ carĭ aŭ dezertat, după cum am anunțat zilele trecute, venind în județul Dorohoĭ. După ce li s'aŭ luat armele de autoritățile românești de la frontieră, aŭ fost trimișĭ la Herța și încuartierațĭ.

Mergem să-ĭ vedem. Intr'o cameră mare, toțĭ staŭ întinșĭ pe jos, culcațĭ pe paie. Par obosițĭ, căcĭ grozavele lupte pe carĭ aŭ avut să le susțină cu rușiĭ aŭ lăsat urme adâncĭ pe fețele lor. Sunt oamenĭ între 35—42 anĭ.

Doĭ din eĭ, Ion Surdul și Gheorghe Horbagiuc, românĭ, din localitatea Gogolina, nu departe de Novo-Selița, ne descriu peripețiile fugeĭ lor.

Toțĭ fac parte din rezervă, saŭ „landsturm" cum se zice în Austria. Fără a avea ofițerĭ saŭ alțĭ comandanțĭ, bieții oamenĭ, maĭ toțĭ românĭ, aŭ fost trimișĭ să patruleze la granița din spre Rusia, fiind eĭ ceĭ dintâĭ expușĭ pericoluluĭ.

Aŭ susținut multe lupte. O bună parte din eĭ aŭ fost ucișĭ și rănițĭ în lupte. La incendiarea Noueĭ-Sulițe austriace, toțĭ patrulaŭ prin împrejurimĭ.

Acum câteva zile a venit un puhoĭ de cerchezĭ. Cu fețe negre și bărboase, îmbrăcațĭ în mantale lungĭ și cu căciulĭ enorme pe cap, cerchezĭĭ veneaŭ în goană nebună, scoțând din depărtare chiote carĭ te înfioraŭ.

Ne-am retras din calea lor — spun dezertoriĭ — și aveam intențiunea să plecăm spre Cernăuțĭ. Vrăjmașul însă ne-a gonit spre Prut. Câțiva din noĭ s'aŭ înecat și ceĭ 48 carĭ am scăpat teferĭ, trecând Prutul, am venit în jud. Dorohoĭ și acum iată-ne aci.

Cu graiul lor dulce bucovinean, acești românĭ ne maĭ povestesc episoade mișcătoare din războiul la care aŭ participat și se arată încântațĭ de ospitalitatea pe care aŭ găsit-o la frațiĭ lor din România liberă.

Mulțĭ din eĭ și-aŭ manifestat dorința ca să se întoarcă în Bucovina, unde și-aŭ lăsat familiile și gospodăriile și unde sunt dispușĭ să continue războiul.

Ne-am despărțit, copleșițĭ de impresiĭ puternice, de acești nenorocițĭ și am luat drumul spre oraș, unde, după o călătorie agreabilă de o oră, într'o noapte senină și răcoroasă, am ajuns la ora 1.

Pe frontul occidental

Operațiunile armatelor germane

— COMUNICAT OFICIAL GERMAN —

Berlin, 19.— **Marele stat major annunță dela cartierul general al armateĭ: Armata generaluluĭ Kulnck a respins cu un corp de armată încercarea unuĭ atac de flanc lângă Combies, efectuat de slabe forțe franceze. Armata generaluluĭ Bulow a bătut complect armatele franceze superioare în număr lângă St. Quentin, după ce în mersul săŭ preliminar a făcut prizonier un batalion englez de infanterie.**

Armata generaluluĭ Hausen a respins inamicul spre Aisne, lângă Bethel. Armata duceluĭ de Wurtemberg, în continuarea trecereĭ Meuzeĭ, atacase întâiŭ pe inamic cu trupe de avantgardă însă a trebuit din cauza sosiriĭ de forțe inamice maĭ puternice să treacă din noŭ Meuza în parte. Armata a reluat dela punctele de trecere ale Meuzeĭ mersul săŭ spre Aisne. Fortul Losailles dela spatele acesteĭ armate a fost luat.

Armata principeluĭ moștenitor german continuă mersul eĭ înainte peste Meuza. După ce comandantul piețeĭ Montmedy cu întreaga-ĭ garnizoană a fost făcut prizonier în urma uneĭ eșirĭ, Montmedy a căzut în mâinile noastre. Armatele principeluĭ de Bavaria și ale generaluluĭ Von Herringen continuă acum lupta în Lorena franceză.

La Răsărit victoria deja semnalată a generaluluĭ Von Lindenburg are maĭ mare însemnătate decât se putea socoti de la început. Deși forțe nouĭ inamice dau un atac la Weidenburg, înfrângerea inamiculuĭ a devenit complectă; treĭ corpurĭ de armată sunt nimicite. 60.000 de prizonierĭ aŭ fost luațĭ, împreună cu doĭ generalĭ șefĭ. Trupele ruse carĭ se maĭ află în Prusia de Est nordică aŭ început retragerea.

Semnat: Șeful cartieruluĭ general Von Stein.

O nouă armată engleză de 100.000 de oameni

Londra, 19. (Via Viena).— *După ziare, ministrul Churchill a anunțat că marinariĭ englezĭ aŭ ocupat Ostende și districtele dimprejur. Ministrul Kitchener a cerut înrolarea uneĭ a doua armate de depozit de 100.000 de oamenĭ între vârstele de 19 și 35 de anĭ. Numărul înrolărilor în prima armată de depozit este satisfăcător.*

D-l Asquith a declarat că speră că va fi cu putință să se obție un aranjament asupra home-ruleluĭ fără a se relua discuțiunile. (A. R.)

VICTORIA GERMANA DIN ALSACIA

Roma 18 (sosită 19). — *Ziarele primesc din Basel știrea, că lupta în Alsacia s'a terminat cu victoria germanilor, care ar fi tăiat retragerea trupelor inamice făcând maĭ multe miĭ de prizonierĭ. A fost făcut de asemenea prizonier corpul serviciuluĭ sanitar francez și a fost trimes în Elveția. (A. T. I.)*

Războiul austro-sârb

Lupta de a Jadar

— NOUI AMANUNTE —

Niș, 18, (sosită 19).— **După informațiunĭ complimentare carĭ sosesc una câte una asupra bătălieĭ dela Jadar, această bătălie pare a avea o însemnătate care nu era bănuită la început.** Forțele austriace cuprindeaŭ zece divizii, în total 200.000 de oamenĭ; ale noastre (sârbeștĭ) eraŭ cu mult inferioare. Frontul de atac se întindea pentru forțele inamiculuĭ pe 150-180 klm. iar flancurile luĭ se sprijineaŭ pe linia Liubovia-Srebrnitza-Șabatz-Klenak. Inamicul avea la dispozițiunea luĭ mijloace de comunicațiune și de transport, căile ferate cele maĭ favorabile, nu numaĭ la spatele luĭ ci până la linia de atac. Era în cele maĭ bune condițiĭ de a traversa Sava și Drina fără perderĭ simțitoare. Din punctul de vedere tactic înaintarea pentru concentrare în contra noastră prezinta primejdia că riscam a fi strânșĭ într'un cerc de fier. Corpul VIII inamic înainta pe creasta Tzer; al XIII-lea cu o divizie și jumătate mergea pe valea Jadar, o altă divizie spre Krupagne; o brigadă prin Matchva; treĭ brigăzĭ de munte mergeaŭ dela Liubovia spre Petzkoje: corpurile IX și IV spre Șabatz. Inamicul ocupa pozițiĭ așa de puternice și așa de priincioase, în cât retragerea luĭ este o adevărată înfrângere. Probă e că inamicul a lăsat pe câmpul de bătaie 10.000 de morțĭ dintre carĭ pe Tzer 6000 și maĭ bine de 2000 de rănițĭ. In total inamicul a avut 40.000 de oamenĭ scoșĭ din luptă.

Am împrăștiat maĭ bine de 4000 de oamenĭ, pe carĭ i-am făcut prizonierĭ; pe lângă 60 de tunurĭ și numeroase chesoane am luat material pentru 600 metri podurĭ și trenurĭ. Această bătălie, este cum se vede de o mare însemnătate, de oarece e decisivă, având în vedere că Austria lansase contra Serbieĭ o treime din întreaga eĭ forță armată pe tot frontul.

Urmarea acesteĭ înfrângerĭ a fost descurajarea în rândurile inamice, de unde a provenit retragerea neașteptată în Sangiak. Așa s'a sfârșit în mod demn de milă expedițiunea pedeapsă austriacă contra Serbieĭ. (A. R.)

* * *

Neutralitatea Bulgariei

Sofia, 19. — *Un deputat din anturajul guvernuluĭ a declarat, că ministrul președinte Radoslavoff este sigur că Bulgaria nu va fi silită până la sfârșitul luneĭ Septembrie să ia măsurĭ militare pentru apărarea neutralitățeĭ sale.*

In legătură cu aceasta, ministrul de finanțe Tonceff a declarat, că guvernuluĭ îĭ stă la dispoziție prima rată de 250 milioane a nouluĭ împrumut. **R.**

* * *

DESMINȚIRE

Petrograd (Petersburg), 19. — *Știrea din Viena relativă la un pogrom al evreilor la Wilna este cu totul neadevărată, orașul este cu totul liniștit; populațiunea creștină și israelită lucrează în mod amical și în plin acord la alinarea și ușurarea rănițilior. (A. R.)*

Pe frontul oriental

Infrângerea suferită de ruși în sudul Prusieĭ orientale

Petrograd (Petersburg), 19. — Cu privire la eșecul suferit în Sudul Prusieĭ de est, „Nowoje-Wremja" scrie: Când Rusia s'a văzut nevoită să înceapă lupta contra a două state germane răpitoare, s'a pregătit pentru toate surprinderile. Nimenĭ în Rusia nu s'a așteptat la o preumblare victorioasă spre Berlin și Viena, căcĭ atuncĭ am fi niște turburătorĭ sălbatecĭ aĭ lumiĭ. Lupta este fără răgaz. De curând am înfrânt treĭ corpurĭ de armată germane; acum inamicul a înfrânt două corpurĭ ale noastre ucizând pe viteazul general Samsonoff. Suntem sigurĭ că acest eșec nu va descuraja pe nimenĭ și sângele eroilor căzuțĭ va uni și întări maĭ mult sufletul nostru nu numaĭ pentru victoriĭ dar și pentru încercărĭ. Sigurĭ de forțele și de vitejia noastră, vom aștepta cu credință săvârșirea opereĭ juste ce facem. Rusia trebue să primească cu curaj încercările parțiale de oarece orice războiŭ este un șir de victoriĭ și de neizbânzĭ. Ziarul constată franchețea statuluĭ major care nu ascunde nimic. Aceasta este cea maĭ bună probă că Rusiă și aliațiĭ nu trebue să încerce nicĭ o neliniște. (A. R.).

Izbânzile trupelor austro-ungare

Cracovia, 19. — **Ziarele publică rapoarte asupra isbânzilor parțiale ale trupelor austro-ungare în luptele dela granița ruso-galițiană. Unele constată că atitudinea trupelor austro-ungare este extraordinară: inamicul a fost pretutindenĭ atacat cu o vitejie de nedescris, s'a făcut un mare număr de prizonierĭ.**

„Nova Reforma" publică știrĭ suplimentare asupra bătălieĭ de la Krasnik, relevând din noŭ vitejia trupelor austro-ungare, carĭ aŭ luat pozițiunile inamice prin asalt strâns, sub o ploaie de gloanțe, accentuând maĭ cu seamă vitejia ofițerilor austro-ungarĭ. (A. R.)

Prizonierii ruși

— Comunicat al mareluĭ stat-major —

Berlin, 19 Aug.— **Marele stat-major anunță: După un comunicat dela cartierul general, numărul prizonierilor rușĭ este și maĭ mare decât se credea: până acum sunt 60.300, în care se cuprind și ofițerii. Tot materialul artilerieĭ ruse a fost distrus. (A. Română).**

INȚELEGEREA TURCO-BULGARA

Sofia, 19 Aug. — Un ministru a declarat unuĭ deputat din opoziție, că între guvernul bulgar și Poartă s'a stabilit o înțelegere în ce privește neutralitatea comună, fără compensațiunĭ teritoriale. **R.**

* * *

GHENADIEFF LA CONSTANTINOPOL

Constantinopole, 19.— Exministrul bulgar Ghenadiew a sosit aci în călătorie de nuntă. (A. R.)

WITTE LA CONSTANTINOPOL

Constantinopol, 19. — Fostul prim-ministru al Rusieĭ Witte a sosit aci la 17 August și a plecat îndată spre Odessa. (A. R.)

Misiunea Crucei Roșii americane

Washington, 19. — *Crucea Roșie americană a închiriat vaporul* Hamburg *al companieĭ* Hamburg-America *și l'a botezat* Dovrossul. *El va merge Sâmbătă în Anglia sub pavilion american, destinat a strânge pe rănițiĭ din câmpiile de bătae europene fără deosebire de națiune.*

Ambasadorul Anglieĭ a dat asigurarea că Anglia va recunoaște neutralitatea acesteĭ misiunĭ. (A. R.)

* * *

Răspunsul guvernului bulgar la demersurile triplei ințelegeri

Sofia, 19. — *Reprezentanțiĭ Tripleĭ Ințelegerĭ făcând demersurĭ izolate cu privire la trecerea celor 600 de germanĭ, carĭ ar fi ofițerĭ și matelоțĭ călătorind prin Bulgaria cu destinațiunea spre Constantinopole, guvernul a răspuns azĭ, constatând că ceĭ 600 de germanĭ aŭ trecut în adevăr acum în urmă prin Bulgaria venind din România dar că eraŭ îmbrăcațĭ civil și prevăzuțĭ cu hârtiĭ în regulă. Dânșiĭ aŭ declarat că mergeaŭ spre Constantinopole călătorind în echipă. In aceste condițiĭ nu s'ar putea în mod legitim face o vină autorităților bulgare competinte de a nu fi căutat să știe dacă identitatea indicată în pașapoarte era identitatea lor adevărată.*

In ce-l privește, guvernul afirmă categoric că nu avea nicĭ o cunoștință de faptul că germanĭ saŭ streinĭ oarecarĭ ar trece prin țară cu tren special, conform legilor și regulamentelor în vigoare asupra formăriĭ trenurilor speciale și șefilor de gară, carĭ sunt ținuțĭ numaĭ a lua înțelegere cu direcțiunea căilor ferate spre a stabili orariul trenuluĭ astfel format. De altfel, germaniĭ în cestiune aŭ trecut și prin România în tren special în aceleașĭ condițiunĭ și fără a întâmpina nicĭ o dificultate. Așa în cât sub acest raport nu s'a produs nimic care să fie de natură a atrage în deosebĭ atențiunea autorităților din Rusciuk.

De aceea guvernul crede de datoria sa de a protesta contra orcăreĭ bănuelĭ ce s'ar putea formula în ce privește sinceritatea deciziuniĭ sale de a observa stricta neutralitate, și de ar fi de trebuință de a produce probe spre a face să reiasă caracterul neutralitățiĭ ce observă Bulgaria, guvernul ar putea să invoace considerabilele sforțărĭ ce face spre a supraveghea granița sârbă și a împedica trecerea bandelor în Macedonia. Guvernul va continua aceste sforțărĭ și va da astfel nouĭ probe de considerațiunea luĭ pentru guvernul imperial, și de ferma luĭ rezoluțiune de a nu se depărta de neutralitate și că va pune toată graba spre a satisface cererile luĭ compatibile cu regulele acesteĭ neutralitățĭ.

Acest răspuns a fost remis azĭ legațiuniĭ Rusieĭ. Mâine un răspuns analog va fi remis legațiunilor Franțeĭ și Anglieĭ. (A. R.).

* * *

Ciocniri franco-germane

Roma, 19 (sosită 20). — **Se telegrafiază din Paris că trupele franceze înaintează încet în Vosgi și Lorena, unde lupta continuă. Ele aŭ repurtat victoriĭ în regiunea Spincourt, Longuion.**

Armata prințuluĭ moștenitor al Germanieĭ s'a retras în regiunea Neufchateau-Paliseul, luând direcțiunea spre Meusa.

S'a încins o luptă între Meusa și Rethel. (A. T. I.)

Kiatschou

Japonia profită de încurcătura Germanieĭ și vrea să-șĭ însușească provincia germană din Nordul Chineĭ. Nu mă îndoesc de loc că flota japoneză după o scurtă bombardare va forța capitularea. In iarna 1913 am fost acolo și sunt în măsură a da câteva lămurirĭ asupra acesteĭ tinere posesiĭ germane.

In anul 1897 boxeriĭ chinezĭ omorând doĭ misionarĭ protestanțĭ, flota germană a ocupat drept pedeapsă peninsula Kiatschou. Diplomația germană a reușit apoĭ ca această peninsulă în mărime de aproape 600 kilometri pătrațĭ să fie concedată Germanieĭ.

După mine a profitat din acest cadoŭ maĭ mult China decât Germania și iată de ce:

Pe tot acest teritoriu era numaĭ un mic sat murdar de pescarĭ, numit Tsing-Tao (Insula Verde), astăzĭ a devenit un oraș model, cu 50.000 locuitorĭ, sănătos, cu edificiĭ frumoase, cu un port mercantil și unul militar, cheiurĭ, malurĭ și docurĭ. Cele maĭ frumoase clădirĭ, în stil gotic, sunt: palatul guvernatoruluĭ, poșta, biserica protestantă, clubul, hotelurĭ, cazarmele cu 2500 soldațĭ, spitale, conace pentru repausul marinarilor, școlĭ și o universitate germano-chineză încăpătoare pentru 600 studențĭ. Rectorul mi-a povestit că sunt deja 200 studențĭ chinezĭ carĭ învață în limba germană medicina, silvicultura, technica și alte științe.

Impresie mi-a făcut hala centrală de vânzare a comuneĭ, în care chineziĭ îșĭ aŭ magazinele. Prețurile sunt fixate de o comisiune și lipite pe fiecare obiect. Pentru prima oară după treĭ lunĭ de voiaj în Asia, n'am avut nevoe să mă tocmesc.

Tsing-Tao a devenit și o stațiune balneară vizitată vara de europeniĭ carĭ locuesc în China și de chineziĭ bogațĭ. Are o plajă mare cu ville, una maĭ frumoasă ca cealaltă dealungul măreĭ și muzică militară.

Pădurile fuseseră toate devastate. Germaniĭ le-aŭ replantat și cultivă pământul.

Scopul Germanieĭ este ca Tsing-Tao să devie cu timpul un oraș important pentru comerțul interior al Chineĭ, cum a devenit Hong-Kong și Shanghai, și spre a compensa avantajul ce a făcut Hong-Kongul mare, acesta fiind situat la gura fluviuluĭ Canton, iar Shanghai la gura fluviuluĭ Yangtse, cel maĭ lung din toate fluviurile din lume. Germania a fondat cu capitalurĭ germane societatea Shantung, care a investit sute de milioane în drumurĭ de fier, legând Tsing-Tao cu interiorul Chineĭ.

Provincia Kiatschou s'a populat mult de când China a devenit republică. Intre primele reforme era și căderea cozilor, pe carĭ chineziĭ și le lasă în mijlocul capuluĭ și la uniĭ atârnă și până la genunchĭ. Nemulțumițiĭ carĭ n'aŭ vrut să o rupă dintr'odată cu obiceiul antic, s'aŭ refugiat în ținutul german. Astfel s'aŭ format maĭ multe sate cu case clădite din piatră și, ce e nostim, aci aŭ dat de altă belea. Serviciul technic le-a impus să-șĭ facă sobele cu coșurĭ, ca să iasă fumul din casă; n'aŭ avut încotro și a trebuit să rupă cu obiceiul de a face foc pe o sobă triunghiulară portativă, pe carĭ o așezaŭ în mijlocul odăiĭ și făceaŭ foc, iar fumul umplea toată casa.

Acuma tare mi-ĭ frică cum că vor fi silițĭ să-șĭ lase în fine cozile pradă foarfeceluĭ, dacă japoneziĭ se vor ține de promisiunea lor și vor ceda Chineĭ peninsula. Bucuria coaforilor din Europa va fi mare. Aproape 100.000 cozĭ de păr, asta e ceva!...

Stefanie Cohen.

LIGA CULTURALA și atitudinea României

Iată textul circulareĭ adresată secțiunilor din provincie, de către Comitetul Central al Ligeĭ Culturale, în urma ședințeĭ de la 1 August:

„Domnule Președinte,

Comitetul Central al Ligeĭ pentru unitatea culturală a tuturor Românilor s'a întrunit în ziua de 1 August 1914 pentru a hotărî asupra atitudiniĭ ce Societatea noastră trebue să ia față de evenimentele grave prin care trece România.

Comitetul și-a păstrat și cu această ocaziune „unanimitatea" în hotărîrile sale, pe carĭ crede de a sa datorie să le aducă la cunoștința Secțiunilor Ligeĭ, socotind că niciodată maĭ mult ca acum nu a fost nevoie de *„unitate"* în sentimentele și acțiunea noastră.

Comitetul Central socotește că răsboiul care a isbucnit la hotarele noastre și care ne învăluie din toate părțile, este, prin numărul combatanților și puterea statelor carĭ aŭ intrat în luptă, cea maĭ mare și cea maĭ înfiorătoare deslănțuire de forțe destructive ce a trecut vreodată peste Europa.

Războiul nu are un caracter local, pentru regularea între două state a unor litigiĭ de graniță; el are un caracter hotărîtor de războiŭ pentru *supremația* lumiĭ, și va fi cu atât *maĭ fără crutare* cu cât ambițiunile din care a pornit sunt maĭ nemărginite și interesele în joc maĭ considerabile.

Prin enormitatea luĭ, prin furia pătimașe cu care e purtat, prin desăvârșirea mijloacelor de distrugere ale vremilor noastre, războiul de azĭ se arată a fi un războiŭ *fără milă*, în care „dreptul" se întunecă și „dragostea de oamenĭ" se stinge.

Cât va dura acest războiŭ și a cui va fi biruința?

Nimenĭ nu poate prevedea! — Dar *se știe* că lupta va deștepta instinctele de dominațiune, voința puteriĭ nestăpânite, pornirile spre pradă, disprețul celuĭ mic și slab.

Războiul de azĭ poate deveni pentru țara noastră o amenințare directă. Țara trebuie întărită. Intărită prin disciplina fiecăruia, prin supunerea necondiționată către Cel care astăzĭ — prin voința tuturor — conduce destinele țăriĭ.

Vom pierde altfel tot; vom pierde până și respectul de noĭ înșine de nu ne vom ști stăpâni și supune în momentele decisive prin care trecem.

Anarhia în ideĭ, deslănțuirea